

Självständiga arbeten i lärarutbildningen – exempel från ÖU

Malin Knutsson 2015-09-24

Lärarytutbildning för skolår f-6 vid ÖU

- i korthet

Studiegångar:

	HT 1	VT 1	HT 2	VT 2	HT 3	VT 3	HT 4	VT 4
år fk 1-3 240 hp	UK 3x7,5 VFU 7,5	No-te 15 So 15	Sv 15 Eng 15	Ma 15 VFU 7,5 Eng 7,5	UK 3x7,5 VFU 7,5	UK 2 x7,5 SA 1	Teknik 7,5 Sv 15 VFU 7,5	Ma 15 SA 2
år 4-6 240 hp	UK 3x7,5 VFU 7,5	No-te/ 30 So/Pr est 30	Sv 15 Eng 15	Ma 15 VFU 7,5 Eng 7,5	UK 3x7,5 VFU 7,5	UK 2 x7,5 SA 1	Eng 7,5 Sv 15 VFU 7,5	Ma 15 SA 2

Ämnen att välja på

F-3 SA 1 Svenska, Matematik, Engelska eller
Samhällsorienterade ämnen

SA 2 Svenska eller Matematik

4-6 SA 1 Svenska, Matematik, Engelska eller
Samhällsorienterade ämnen

SA 2 Svenska, Matematik eller Engelska

Studenterna kan, men behöver inte, skriva båda
sina självständiga arbeten i samma ämne.

Handledare och Examinator

- Handledare och Examinator är aldrig samma person!
- På grundnivå kan handledaren vara en icke-disputerad universitetslärare.
- På avancerad nivå ska handledaren vara disputerad inom relevant ämnesområde.
- Examinator ska på båda nivåer vara minst disputerad inom relevant ämnesområde.
- Samarbete mellan handledare och examinator är nödvändigt för att studenterna ska få goda villkor för att skriva ett godkänt arbete.

Övergripande idé

- Det första självständiga arbetet (SA 1) har ett konsumentperspektiv, studenten gör en systematisk litteraturstudie. Studenterna kan få skriva i par.
- Det andra självständiga arbetet (SA 2) har ett producentperspektiv, studenten gör en empirisk studie i någon form. Arbetet ska skrivas enskilt.

Lärarutbildningsnämnden vid ÖU har som mål att alla ämnen ska anamma dessa perspektiv men i dagsläget görs detta i varierad grad.

Gemensamma syften för SA 1 och SA 2

Studenterna ska utveckla sin förmåga att:

- identifiera och formulera en väl avgränsad och för undervisningspraktiken relevant forskningsfråga i matematikdidaktik
- kunna försvara sitt examensarbete med sakliga och relevanta argument och kritiskt granska och opponera på en annan uppsats
- visa medvetenhet om vikten av att ta hänsyn till etiska aspekter i vetenskapliga studier

Konsumentperspektivet

- Genom en systematisk litteraturstudie får studenterna träna på att "konsumera" forskning.
- Att konsumera forskning innebär att läsa in sig på och dra slutsatser av resultat från tidigare forskning.
- Litteratur och andras forskningsresultat utgör det empiriska materialet!

Övergripande syfte för SA 1

- Arbetet syftar till att utveckla studenters förmåga att
 - ta till sig utbildningsvetenskaplig forskning.
 - värdera, analysera, syntetisera och sammanställa relevant forskningslitteratur för att besvara en forskningsfråga genom litteraturstudie.

Två viktiga resultatdelar i SA 1

- **Övergripande kartläggning** av forskningsområdet som definieras av frågeställningar och sökord. Detta kan innebära en läsning av abstrakt (och eventuellt andra nödvändiga delar) av ett större antal artiklar.
- **Analys och illustration** utgående ifrån ett mindre antal artiklar vilka väljs med hjälp av inkluderingskriterier vilka ofta skapas mot bakgrund av den övergripande kartläggningen.

Produktionsperspektivet

- Genom att utföra en empirisk studie får studenterna träna på att "producera" forskning.
- Att "producera" forskning innebär här att man genererar och bearbetar data.
- Fokus på forskningsprocessen: söka; värdera; bearbeta; analysera och sammanställa för studien relevant material.

Övergripande syfte för SA 2

- Arbetet syftar till att utveckla studenters förmåga att
 - kunna välja, argumentera för och tillämpa relevant vetenskaplig metod utifrån vald problemställning och teoretisk ansats,
 - utifrån teoretiska perspektiv och i relation till vald problemställning kunna kritiskt granska, analysera och problematisera resultat och utifrån det dra slutsatser om matematikundervisning och annan pedagogisk verksamhet,

Kursstruktur för SA 1 och SA 2

- Introduktion - Kursvecka 1
- Individuell handledning – (minimum 2 st)
Kursveckorna 2 & 4
- Handledningsseminarier (2 st) –
Kursveckorna 3 & 6
- Examinationsseminarium – Kursvecka 10

Studenterna får en studiehandedning som bland annat beskriver vad ovanstående delar av kursen innebär.

Studiehandledningens innehåll

ex. från SA 1

- Övergripande syfte med göra en systematisk litteraturstudie
- Tänkbara forskningsområden
- Projektplan och disposition – att inte alltid arbeta kronologiskt utan logiskt
- Arbetets olika delar
- Kursens olika delar och tider för dessa träffar
- Instruktioner för opponering
- Studentens/Handledarens/Examinatorns ansvar och roll
- Exempel på sökschema och schema för artikelanalys

Exempel på sökschema

D a t a b a s och datum	Sökord/kombination av sökord	Avgränsningar	Sökträffar

Exempel på schema för artikelanalys

Referens	H u r motiveras studien?	Syfte/forsknings- fråga(or)	Metodval.	Slutsatser. Besvaras forsknings- frågan(orna)?	Implikationer för fortsatt forskning och praktik

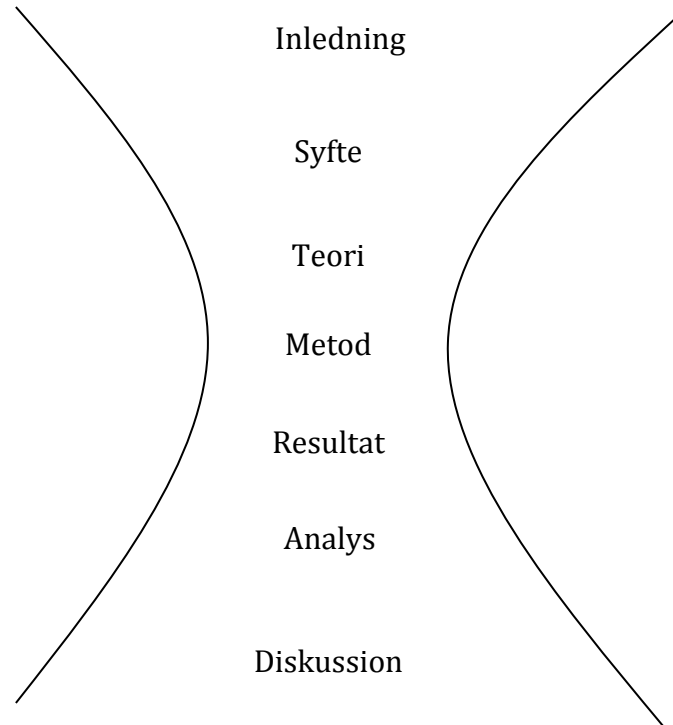
Introduktion - ex från SA1

- Kursen och Studiehandledningen presenteras – detta innefattar betygskriterier och kursens olika träffar.
- Olika typer av texter, t.ex. deskriptiva, narrativa och argumenterande.
- Matematikdidaktik som ämne ex. på intresseområden, originalitet och bredd.
- Arbetets olika delar och referenshantering.
- Övning i handledningsgrupper baserat på läsning av utvalda uppsatser och givna frågor.
- Kort inledande diskussion med handledaren om preliminär forskningsfråga.

Introduktion - ex från SA2

- Kursen och Studiehandledningen presenteras – detta innefattar betygskriterier och kursens olika träffar.
- Vad innefattar vetenskaplig stil, t.ex. precision, koncentration och organisation.
- Arbetets olika delar, ”timglasmodellen” (kommer på nästa bild) och referenshantering.
- Olika metoder för datainsamling, deras olika syften, styrkor och svagheter.
- Kort inledande diskussion med handledaren om preliminär forskningsfråga.

Timglasmodellen

Handledningsseminarier

- Idé - studenterna ska kunna dra nytta av varandras erfarenheter och handledning,
 - oerfarna handledare ska få stöd i sin handledning
- Sker i grupper om ca 3-8 studenter med en eller flera handledare och/eller examinatorer
- Möjliggör handledning och examination av ett relativt stort antal studenter trots våra personella begränsningar

Handledningsseminarier – ex från SA 1

HS 1. Ett viktigt syfte med denna relativt tidiga träff är att alla kommer igång med sitt arbete i tid!

Inför det första handledningsseminariet ska studenterna skicka följande till alla i handledningsgruppen:

- Inledning, varför är arbetet relevant/intressant,
- Syfte och frågeställning/ar
- Redovisning av påbörjat sökschema

Under seminariet diskuteras och problematiseras ovanstående delar. Sökord och sökschema brukar ta mest utrymme av diskussionen.

Handledningsseminarier – ex från SA 1

HS 2. Ett viktigt syfte med detta seminarium är att alla får träna på att opponera.Handledaren gör upp ett schema för opponering och sätter datum för inlämning.

Inför det andra handledningsseminariet ska studenterna skicka följande väl genomarbetade delar till alla i handledningsgruppen:

- Inledning/bakgrund
- Syfte och frågeställning/ar
- Metod. I metodavsnittet presenteras också strukturen för resultat och analys
- Påbörjat resultat- och analysavsnitt

Individuell handledning

- Ska ske fysiskt vid minst två tillfällen under kursen, i Studiehandledningen finns förslag på två veckor som är lämpliga.
- Sker oftast vid något mer tillfälle under senare delen av kursen.
- Kan även ske skriftligt i form av kommentarer i studentens text.

Examinationsseminarium

Opponering, vi förväntar oss att studenten presenterar

- Kort sammanfattning av arbetet som helhet
- Synpunkter på arbetets huvudlinjer och/eller frågeställning
- Genomgång av arbetets olika delar, behöver inte ske kronologiskt
- Ovanstående skall göras på ett respektfullt och konstruktivt, gärna som en dialog med respondenten

Examinationsseminarium

Respondering, vi förväntar oss att studenten ska

- Ge en kort kommentar om opponenter verkar ha missförstått viktiga delar av arbetet
- Besvara frågor och försvara huvuddelarna av arbetet
- Ta till sig konstruktiv kritik på ett respektfullt sätt, gärna som en dialog med opponenter

Bedömning av Opponentskap och Resondentskap

- Opponenten bör följa de anvisningar och tidsramar som finns i Studiehandledningen
- Om opponenter kan synliggöra brister i övergripande strukturer och resonemang så värderas detta högt
- Respondenten bör i stor utsträckning kunna besvara frågor och motivera sina metodval

Bedömning av Självständiga arbeten

- Betygskriterier

- Betygskriterierna är framtagna av Lärarutbildningsnämnden vid ÖU och därmed gemensamma för självständiga arbeten oavsett ämne.
- Betygskriterierna finns för Grundnivå och Avancerad nivå och är indelade i kategorierna:
 - Forskningsanknytning
 - Problemformulering
 - Etisk medvetenhet
 - Teori – Metod – Empiri
 - Framställning

Grundnivå

Aspekt	För GODKÄND ska studenten	För VÄL GODKÄND ska studenten därutöver
<i>Forskningsanknytning</i>	på ett tydligt sätt relatera studien till tidigare forskning.	förhålla sig till, och kritiskt värdera tidigare forskning.
<i>Problemformulering</i>	formulera en forskningsfråga som är undersökningsbar och har relevans för lärarprofessionen.	formulera en väl avgränsad forskningsfråga som är undersökningsbar och har relevans för lärarprofessionen.
<i>Etisk medvetenhet</i>	tillämpa etiska principer samt beskriva hur detta gjorts*	
<i>Teori-Metod-Empiri</i>	redogöra och argumentera för val av perspektiv/utgångspunkter. visa medvetenhet om metodologiska frågor vid materialinsamling, eventuell bearbetning samt analys av material. analysera undersökningsmaterialet i relation till uppsatsens syfte och frågeställningar. diskutera och problematisera resultat och tillvägagångssätt. diskutera undersökningens relevans för yrkesutövningen.	föra fördjupade metodologiska och teoretiska resonemang med analytisk skärpa diskutera uppkomna frågor insiktsfullt genom argumentation, självständig värdering och kritisk analys.
<i>Framställning</i>	välja en framställningsform som är relevant i förhållande till studiens inriktning. visa förmåga att i skrift uttrycka sig begripligt och i viss mån anpassat efter akademiska genrekonventioner.	disponera sin text på sätt som stärker argumentationen. visa förmåga att i skrift uttrycka sig med god precision, koncentration och organisation.

Avancerad nivå

Aspekt	För GODKÄND ska studenten	För VÄL GODKÄND ska studenten därutöver
<i>Forskningsanknytning</i>	förhålla sig till och kritiskt värdera relevant forskning utifrån ämnesområdet.	på ett grundligt sätt förhålla sig till och kritiskt värdera relevant forskning.
<i>Problemformulering</i>	självständigt formulera en väl avgränsad forskningsfråga som är undersökningsbar och har tydlig relevans för lärarprofessionen.	
<i>Etisk medvetenhet</i>	tillämpa etiska principer samt beskriva hur detta gjorts.*	
<i>Teori-Metod-Empiri</i>	redogöra och argumentera för teoriansknytning/val av perspektiv.	föra välmotiverade och välgrundade teoretiska resonemang av relevans för studien.
	självständigt välja metod, samt argumentera för och resonera kring valets relevans utifrån studiens syfte och teoriansknytning/perspektiv.	kritiskt resonera om metodvalets möjligheter och begränsningar.
	kritiskt granska, diskutera och problematisera de egna resultaten i relation till teoretiskt perspektiv och problemformulering.	
	diskutera och problematisera resultat och tillvägagångssätt. diskutera undersökningens relevans för yrkesutövningen.	
<i>Framställning</i>	disponera sin text på sätt som stärker argumentationen. visa förmåga att i skrift uttrycka sig begripligt och anpassat	med analytisk skärpa diskutera de egna slutsatsernas hållbarhet och implikationer. visa förmåga att i skrift uttrycka sig med god precision, koncentration och organisation.

Svårigheter och viktiga erfarenheter

- Kontinuerlig kontakt med handledaren viktig, studenten måste komma igång med sitt arbete i tid!
- Tydligt kommunicerade och planerade "omprovstillfällen" underlättar för alla parter.
- Svårigheter när studenterna gör systematiska litteraturstudier:
 - Att välja ett ämnesområde som både går att avgränsa på lämpligt sätt och samtidigt är tillräckligt stort för att det ska finnas ett urval av relevant forskning.
 - Att skapa en bra söksträng, hur kan vi hjälpa dem lagom mycket?
 - Att identifiera studiernas resultat och inte urskillningslöst använda andra delar av studierna som grund för deras resultat.

Litteratur SA 1

- Kursplan:
<http://lily.oru.se/studieinformation/VisaKursplan?kurskod=MA6104&termin=20151&sprak=sv>
- Metodelitteratur
 - [Systematiska litteraturstudier](#)
 - <http://www.nok.se/Laromedel/Hogskola-Fortbildning/Forskola/Lararutbildninglararfortbildning--Hogskolan/Systematiska-litteraturstudier-i-utbildningsvetenskap>
- Studiehandledning
- Etiska överväganden:
http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/H0014.pdf

Litteratur SA 2

- Kursplan:
<http://lily.oru.se/studieinformation/VisaKursplan?kurskod=MA6104&termin=20151&sprak=sv>
- Studiehandedning
- Etiska överväganden:
http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/H0014.pdf
- **Referenslitteratur**

Bryman, Allan (2011)

Samhällsvetenskapliga metoder

Malmö: Liber, 690 sidor

Johansson, Bo och Svedner, Per Olov (2010)

Examensarbetet i lärarutbildningen

Uppsala: Kunskapsföretaget, 105 sidor

Referenser – APA-systemet

APA-systemet: Publikationsmanual av American Psychological Association.

- I studiehandledningen har ni länkar till information och riktlinjer:

<http://www.apastyle.org/apa-style-help.aspx>

- och till en sammanställning med tydliga exempel av APA- systemet:

http://www.utbildning.gu.se/digitalAssets/1366/1366320_apalathunden-2012.pdf